

Quadern de música. José Mor evidencia la qualitat de la plantilla d'una OBC amb places importants per cobrir, mentre que l'òpera d'Albert Guinovart inspira més reflexions

Xavier Cester

Qüestions d'escala

José Mor en té part de culpa. El violoncel solista de l'OBC va fer valer la seva qualitat en el breu i rapsòdic *Concert opus 37* de Korngold. Amb un so vibrant, una entrega que no va flaquejar en cap moment i un fraseig amatent als canviants climes d'una partitura en què la música de cinema i la de concert es retroalimenten mútuament de forma fructífera, el músic valencià va honorar la lloable política de l'orquestra de confiar de tant en tant responsabilitats solistes als seus membres més preeminents.

Per això mateix, a causa de l'excel·lent actuació de Mor, el cronista es va fixar més que en altres ocasions en el llistat de membres de l'OBC i va tornar a ser conscient d'un fenomen no pas nou: la notable proporció de reforços o col·laboradors que surten a l'escenari. Òbviament, això és inevitable quan l'obra a interpretar requereix un nombre d'efectius superior al que es considera estàndard, tot i que llavors la qüestió pot ser quina és l'escala adient, on es posa el llistó.

En el concert de la setmana passada, amb una obra de pes com *La consagració de la primavera*, al programa apareixien 87 titulars. Si fem una comparació aleatòria amb una ciutat de recent visita com Amsterdam i l'orquestra del Concertgebouw, en el seu programa consten 116 músics, mentre que a la informació que ens ha arribat de la Filharmònica de Nova York —d'imminent visita a Barcelona— n'apareixen 95.

Cert, aquí entren en joc molts altres factors, com el grau d'activitat d'uns i altres, però més que preguntar-nos, com fèiem amb el Liceu i el reforçat cor d'*Il trovatore*, si la plantilla de l'OBC és un pèl curta o no, més important és saber quan es cobriran definitivament places clau com les de *concertino* o flauta solista. Si en la primera cadira va tornar com a col·laborador Friedemann Breuninger, en la segona vam tenir la bona sorpresa d'un nom de pes com Vicens Prats,

Marc Canturri es llança a la piscina en l'assaig general d'*'Alba eterna'*; a l'estrena es va banyar vestit ■ CAER

flauta solista de l'Orquestra de París. Amb tot plegat, demanar dos *concertinos* (un *concertino* associat no és ben bé el mateix) com hi ha en moltes orquestres, com deia aquell, ara no toca, oi?

Moments Oue

Deixem les qüestions logístiques, perquè si alguna cosa està oferint la temporada de l'OBC són molts moments Oue. La *Novena simfonia* de Bruckner ens va deixar una magnífica impressió, la *Segona* de Rakhmàninov va ser sensacional, i en la sessió que comentem hi va haver noves proves que, en el seu últim curs com a titular, el director japonès aparca les floritures per capbussar-se més en la música.

Remarcable com va ser la versió de *La consagració de la primavera*, sobretot gràcies a l'ajustada gradació dels efectes i a la cura en el color instrumental, que ens recordaven, més que el primitivisme eslau, el fet que el ballet de Stravinsky es va estrenar a París, la sorpresa doble va

estar en la *Simfonia núm. 94* de Haydn.

Segons la graduació de les ulleres amb què es miri, la lectura va ser antiga o moderna, en resum, per usar una expressió simplista, com les de tota la vida: sonoritat arrodonida, temps moderats, fraseig ben lligat. Acceptades

En l'últim curs com a titular, Oue aparca les floritures per capbussar-se més en la música

aquestes premisses al·lèrgiques als criteris historicistes, només cal aplaudir l'equilibri, la lluminositat, l'elegància i el bon humor que va imprimir Oue en una orquestra que, no ens cansarem de repetir-ho, amb ell sona molt bé.

Més sobre Alba

Amb quatre ratlles no n'hi ha prou per comentar una obra nova, sobretot si és una òpera, com tampoc una sola audició és suficient per copsar-ne tots els elements. Per tant, tornem a l'*Alba eterna* d'Albert Guinovart presentada a Reus. L'aspecte més curiós de la peça no és tant el seu notable cabal melòdic, sinó com aquest, amb algunes excepcions, rega més generosament l'apartat orquestral que el vocal.

Demantant excuses pel judici d'intencions, és com si el compositor català, tot i escriure una obra amb números tancats, amb moments amb ecos weillians, d'altres amb perfum francès, tingués reticències, conscients o inconscients, a deixar anar el seu taran-

nà líric per evitar ser acusat d'escriure un musical.

I és que hi ha etiquetes que poden ser emprades com un insult per qui té mentalitat castradora, i, així, afirmar que allò sembla un musical podria ser el pitjor que li poden dir a algú que ha volgut escriure una òpera. Per a aquest cronista un musical no mereix cap anatema, ans al contrari. A més, les fronteres són poroses i els dos gèneres es poden retroalimentar sempre que es faci amb talent. Si enganxar cançons una rere l'altra en un continu musical no significa fer una òpera, separar números amb diàlegs tampoc és sinònim de musical.

Es tracta, segurament, d'una qüestió d'escala, perquè tot un Stephen Sondheim diu que no escriuria una òpera si abans no li donen dues setmanes de prèvies. Guinovart sol acabar les obres a l'últim minut, però ja que no amb prèvies, esperem que *Alba eterna* pugui rodar per trobar un millor ajust entre les seves parts. ■

Crítica clàssica

Xavier Casanoves Danés

Catàleg furer

Carmina Burana

La Fura dels Baus. Orfeó Pamplonès. O. de Castella i Lleó. Dir: A. Posada. L'Auditori. Ibercàmera, 16 de desembre.

Comencem per un públic seduït pel torrent d'imatges proposades per la Fura dels Baus en l'escenificació dels *Carmina Burana* de Carl Orff, un muntatge encara una mica rígid i poc rodat vist a la Quinzena Donostiara. És un mostrari de l'estètica furera condicionat pel fet d'haver de girar per escenaris variats. Els coneixedors dels seus treballs operístics poden preveure els resultats i qui s'hi iniciï hi copsa la majoria de claus.

Un mostrari de l'estètica furera condicionat per l'espai

Presideix l'hemicle un cilindre mòbil de gasa que oculta l'orquestra i els artefactes mecànics. Vomita i fagocita l'acció escènica i funciona com a pantalla videogràfica amb suggestives imatges de gran potència conceptual. La idea matriu plasma en vinyetes el sorgiment de la primavera amb pluja d'estels, viatges siderals, desgels, ones aquàtiques, un cor punxat, circuits neuronals, copes de vi, plantes carnívores, galops onírics, homuncles, criptogrames arcaics i una frenètica roda de la fortuna. Memorables els humanoides rostits a l'*Olim lacus colueram* i el pansexual bombardeig d'elements pol·linitzadors.

No van mancar elevacions amb grua, incursions per la sala, sinestèsiques ruixades de fragància, i un bany simbòlic en llet, vi i sang (amb esquitxos a les primeres files). El vestuari d'Uroz converteix el Mascle en un dimoni i en Rasputín i la Dona, en una Alaska virada a icònica princesa minoica.

La música va anar a més amb la simfònica castellana més ajustada com més lírica i uns esforços cantants actors, A. Navarro, L. Espinosa i T. Bauer. Òptim el contratenor X. Sabata i discret l'Orfeó Pamplonès, que, disfressat, emmarcava l'acció.